

యుద్ధ సంచిక.

వాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ మే నెల 16 వ తేది శుక్రవారం

[నె 9 య

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు.

విమాన దాడులు.

7 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి, ప్రాన్సు తీరమునందలి 'బ్రెస్టు' రేవుపై, బ్రిటిషు విమానాలు అతిభయంకరమైన దాడి జరిపి, ఆ రేవులోవున్న ఘోరకాండ, స్పీడుగా ఆసు జర్జను యుద్ధ నౌకలమీద, కవచాలనుగూడ భేదించు కొనిపోయే కొత్త రకపు బాంబులను వేశాయి. చాల బాంబులు ఆ యుద్ధ నౌకలకు, రేవులోవున్న ఇతర నౌకలకు గూడ సూటిగా తగిలినవి. రేవుగూడా చాల శిథిలం చేయబడ్డది. జర్జనీలో వాయవ్య ప్రాంతపు పట్నాలమీద పెద్ద దాడియే జరిగినదని జర్జనులే అంగీకరించారు. బ్రిటిషు వైమానికులు, డాంజెక్, లోయిర్ ఆనే పట్నాల లోగల, నూనె ఫ్యాక్టరీలపై నైన గూడ చాల బాంబులు వేసి వచ్చారు. నేయింటు నాశియరునందలి నూనె గిడ్డంగులలో లేచిన మంటలు అనేకమైతే దూరంవరకు కనిపించాయి. గురువారం రాత్రి 400 బ్రిటిషు విమానాలొక్క మారుగా జర్జనీపై దాడివెడలి, హంబర్గు, బ్రెమెన్ మొదలగు నాకా పారిశ్రామిక నగరాలమీద, బర్లిన్, ఎం డెక్ మొదలగు అనేక ఇతర పట్నాలమీద భయంకరమగు దాడి జరిపాయి. కొన్ని విమానాలు, పోలండు సరిహద్దు వరకు గూడ వెళ్లి జర్జను పట్నాలమీద చాల బాంబుల వర్షించాయని జర్జనులే అంగీకరించారు. శుక్రవారం రాత్రి బ్రిటిషు విమానాలు, జర్జనీలోని మాక్ హైం, లుడ్విగ్ పావెక్ మొదలగు పారిశ్రామిక ప్రదేశాలపై తమదాడిని కేంద్రీకరించి వేలకొలది బాంబులను వర్షించాయి. చాల ఫ్యాక్టరీలు పూర్తిగా తగులబడి పోయాయి. ఈ దాడిలో జర్జనులకు అపారమగు నష్టం కలిగిందని ఆధికారులు తెలుపుతున్నారు. శనివారం తెల్లవారుజామున చాల బ్రిటిషు విమానాలు కేలే మొదలగు ప్రాన్సు రేవులపై దాడి సాగించి చాల బాంబుల వర్షించాయి. అవటి రేవులలోని వేలండు ధ్వనులు, ఆంగ్లేదేశపు పట్నాలలో వినిపించినవి. శనివారం రాత్రి పిందార బోసినట్లున్న వెన్నెలలో చాల బ్రిటిషు విమానాలు హంబర్గుపై దాడి సాగించి, అప్పటి ఫ్యాక్టరీలమీద వేలకొలది బాంబులు వర్షించి అమితమగు నష్టం కలిగించాయి. రేవులోవున్న ఒక యుద్ధ నౌక రెండు సార్లు నౌకలు శిథిలమైనాయి. మరి కొన్ని విమానాలు, బ్రెమెన్, ఎం డెక్, రోటర్డాం మొదలగు రేవు పట్నాలపైకి జని వందలకొలది ఓన్నుల బాంబులను వర్షించాయి. లావెల్లిస్ ఆనే రేవుపట్నాలమీద వేయబడిన బాంబులవలన మరి రెండు నౌకలు శిథిలమైనాయి. అవటనున్న నూనె యంత్రాలయం పూర్తిగా తగులబడి పోయింది.

ఆదివారం రాత్రిగూడ వందలకొలది బ్రిటిషు విమానాలు తిరిగి హంబర్గుపై మరల అగ్ని వర్షం కురిపించాయి. 9 మైళ్ల పొడుగునగల, నౌకలు ఆగురేవు పొడుగునా పెద్ద అగ్నిజ్వాలలు బయలుదేరాయి. ఆదిగాక, బోస్, వాస్ పట్టణమునందలి నాకా నిర్మాణ శాలలపైనగూడ వందల కొలది టన్నుల బాంబులను వర్షించి శిథిలం చేశారు.

12 వ తేదీన రైన్ ప్రాంతమునందలి మాక్ హిం మొదలగు పారిశ్రామిక పట్నాలపై దాడి జరిపి వేలకొలది బాంబుల వర్షించినవచ్చాయి. ఆ మరునాడు పగలు బ్రిటిషు విమానాలు జర్జను నాకా కేంద్రమున హలిగోలాంగుపైకి దాడివెడలి పెద్దపెద్ద వేలండు బాంబులు వేశాయి. 12 వ తేదీ రాత్రివేళ, వాతావరణం అనుకూలంగా లేక పోవుటచే, పరాసుకోస్తా రేవులమీద తప్ప, జర్జనీపై పెద్ద దాడులను జరుపలేదు.

7 వ తేదీ బుధవారం రోజున శత్రువులు పగలు, రాత్రి కూడా ఇంగ్లాండులో అనేక ప్రాంతాలమీద చాల తీవ్రమగు విమానదాడినే సాగించారు. వీనిలో పగటివేళ 8 శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడ్డాయి. సాయంత్రం నడటంతోనే, పిందారబోసినట్లున్న వెన్నెలలో బ్రిటిషు పశ్చిమ తీరాన మెర్సి నైడు ప్రాంతాన గల పట్నాలమీద, హంబర్గునదీ ప్రాంతముమీద, ఈశాన్యభాగపు పట్నాలమీద, బ్రిస్టలు కాలవ ప్రాంతంలోను, శత్రులు తమ దాడిని ముఖ్యంగా కేంద్రీకరించారు. అస్త్రీకి, ప్రాణాలకు చాల నష్టమే కలిగిందటందని అనుకున్నారు. గాని, శత్రువిమానాలలో 24 పడగొట్టబడ్డాయి. ఇంతవరకు రాత్రివేళ ఇన్ని విమానాలను ఎపుడుగూడ శత్రులు నష్టపడియుండలేదు. గురువారంనాడు పగలు జరిగిన దాడులలో 14 విమానాలు, రాత్రిదాడులలో 11 శత్రువిమానాలు పడగొట్టబడ్డాయి. నాటిరాత్రి హంబర్గు ప్రాంతంలోను మిడ్లండ్సు ఉత్తరభాగంలోను శత్రు విమానాలు పెద్దగుంపులుగా వచ్చి సాగించిన దాడులవలన కొంత నష్టమే కలిగింది. ఆధికారులీ ప్రాంతాలలోని బాలురను చాలికలను పూర్తిగా ఖాళీచేయిస్తున్నారు. దాడులంత తీవ్రంగా వున్నా ప్రజలు యథాపూర్వంగానే తమ పనులు చూచుకుంటున్నారు. శుక్రవారంనాడు, పగలు శత్రుదాడులంత యెక్కువగా లేవు. రాత్రివేళ చాల ప్రాంతాలలో బాంబులు పడ్డాయిగాని, ఏ ఒక్క ప్రదేశంలోను శత్రులు దాడిని కేంద్రీకరించలేదు. నష్టం విస్తారంగా లేదు. 10 వ తేదీ పగలు, చాల శత్రువిమానాలు అన్వేషణార్థం బ్రిటను మీదకు వచ్చాయి. కాని, ఆకాశంలో 8, 6 మైళ్లయెత్తున బ్రిటిషు గూఢ విమానాలు వానిని యెదిర్చి వెనుకకు తిరుగ గొట్టివేశాయి. ఇంగ్లాండు నైరుతిభాగంలో, వెల్సునున్న ఒక రైలుమీద శత్రువిమానాలు మరఫిరంగు లుపయోగించాయి. కొంతమంది ప్రయాణీకులకు చెబ్బలు తగిలాయి. నాటి రాత్రి పడగొట్టబడిన విమానాలనుగూడ చేరినై, అంతవరకు రాత్రి దాడులలో ఈ నెల 10 రోజులలోను 91 శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడినాయి. విప్రిలు నెల అంతకూ కలిపితే, రాత్రిపూట 90 కంటే ఎక్కువ శత్రు విమానాలు పడగొట్టబడలేదు. ఈ పదిరోజులలోనే శత్రునష్టం, వెనుకటి నెలను మించిపోయింది. శనివారం రోజు రాత్రి శత్రు విమానాలు వందలుగావచ్చి, లండనునగరంమీద భయంకరమైన దాడి జరిపాయి. సాయంత్రమంచి తెల్లవారు సమయానికి గాని దాడి ఆగలేదు. శత్రువిమానాలు చాల క్రీందుగా యెగు

రుకూ పెద్ద పెద్ద బాంబులు వర్షించినవి. గత నెల 19 వ తేదీ దాడినిగూడ ఇది మించిపోయింది. చాల వైద్యశాలలు, పార్లమెంటు భవనము శిథిలమైనవి. కాని వేస్తు మినిష్టరు భవనమీదనున్న జగత్ప్రసిద్ధుడు బిగ్ బెన్ గడియారం మాత్రం చెడిపోలేదు. యధాపూర్వంగా అది గంటలుకొడు తూనే వుంది. శనివారం రాత్రి దాడిలో 33 శత్రువిమానాలను బ్రిటనువై దాడిలో పడగొట్టిరి. ఆదివారం రాత్రి శత్రులు లండనుమీద, యితర ప్రాంతాలమీద బాంబులు వర్షించారు. కాని నష్టం వెనుకటి రోజంతగాలేదు. నాటి దాడులలో వేస్తు మినిష్టరు మేయరు, బెర్మాండ్స్ మేయరు మరణించారు. పోలండు ప్రభుత్వ డిప్యూటీ ప్రధాన మంత్రియగు స్టోఫ్ స్మీ నేనానికి చెబ్బులు తగిలాయి. 13 వ తేదీన దేశమం దచ్చటచ్చట బాంబులు పడెనుగాని నష్టం ఎక్కువలేదు. దాడుల తీవ్రతగూడ తగ్గింది. బుధవారం నాడు శత్రుదాడులు మరి తగ్గినవి.

శనివారం రాత్రి 10 గంటలకు, జర్మనీలో నాజీ పక్ష నాయకుడును, హిట్లరు, గోరింగుల తరువాత జర్మనీ సామ్రాజ్యానికి నియంతగా హిట్లరుచే ప్రకటించబడిన ప్రముఖుడును అగు హెర్ హెస్సుగారు, ఒక విమానంలోయొక్క వచ్చి ఇంగ్లండులో ద్లాస్టర్ వద్ద దిగాడు. గాలిగుడ్డుటం సహాయంతో దిగటంలో ఆతని మాకాలుకు చెబ్బు తగిలింది. ఆతనిని అధికారులు పట్టుకొని వైద్యశాలలో వుంచారు. ఆతనికి చిత్త కాంచల్యంగలిగి విమానంలో యొక్కడకో పోయాడని జర్మనులు ప్రకటించారు. బ్రిటనుకు, జర్మనీకి సంధికదిర్చే పిచ్చి భుద్దేశంతో ఆతను బయలుదేరాడని జర్మను లంటున్నారు. ఆతని పదవిలో మార్టిన్ బార్బర్ అనునతని నియమించారు. 13 వ తేదీన నాజీ పక్షనాయకులు సమావేశమై యధమును తుదివరకు విజయవంతంగా సాగించుటకు తీర్మానించుకున్నారు.

అఫ్రికా మధ్యధరా రంగాలు.

లిబియా (ఉత్తర ఆఫ్రికా)యందు, ట్రాబ్రాకు దుర్గమును బ్రిటిషు సైన్యాలు ఇంకను ఆకుంతిత నిశ్చయంతో రక్షించుకొనుచున్నవి. జర్మనులు, ఇటాలియనులుగూడ పడేపడే వైబడి కవియుచునేవున్నారు. కాని వారిదాడులన్నిటిని బ్రిటిషు సైన్యాలు తిరుగగొట్టి చాలమంది శత్రులను ఖైదీలుగా పట్టుకుంటున్నారు. ఆ ప్రాంతమున ప్రతి దినము మండు వేసంగి యెండలలో ఇసుకతో సుడిగాడ్చులు లేచుచున్నవి. అందుచే సరియగు పోరాటము సాగించుటకు ఉభయ పక్షములకునుగూడ చాల ప్రతిబంధకముగానే వున్నది. యెండ వేడిమిని భరించలేకయు, త్రాగుటకు మంచి నీరు లేకయు, జర్మను సైనికులు చాలమంది ప్రతి దినము, బ్రిటిషు సైనికులవద్దకు వచ్చి లొంగి పోవుచున్నారు. ట్రాబ్రాకువద్ద 11 వ తేదీన బ్రిటిషు సైనికులు ఆకస్మాత్తుగా శత్రువులవైబడి, ఒక చిన్న ఇటాలియను సైనిక దళాన్ని ఖైదీలుగా పట్టుకున్నారు.

ఈజిప్టు-లిబియా సరిహద్దులలో, ఉభయపక్షములును ఇంకను సైన్యముల కేంద్రీకరించుచున్నవి. అగ్రభాగమున కావలాయందు చిన్న పటాలములకు అపుడపుడు సంఘర్షణలు దవ్వ, ఇజటుగూడ ఉభయపక్షములును ఇంకను తీవ్రమగు పోరాటమునకు దలపడలేదు. స్లోలంప్రాంతంలో జర్మనులు 14 వ తేదీన 5 ప్రాంతాలనుండి ముందుకువచ్చి బ్రిటిషు సైనిక పంక్తులను యదిర్చారు. కాని, వారిని, బ్రిటిషు సైన్యాలు తిరుగగొట్టిరయి. జర్మనులంతట తామున్న ప్రదేశాలనుగూడ వదలి స్లోలంకునైరుతి దిక్కుగా చాల వెనుకకు పోవలసివచ్చింది. ఉభయపక్షాలు గూడ ఈ ప్రాంతంలో ఇంకా సైన్యాలను తెచ్చి చేర్చుకొను పనిలో నిమగ్నమైవున్నాయి.

ఇటలీనుండి లిబియాకు సైన్యములును ఆయుధ సామగ్రి యును దిగుమతిగాకుండ చేయుటకుగాను బ్రిటిషు విమానములు, యధ వాకాను బెంహజీ, ట్రిపోలి రేవుల వైకిదాడి సల్పి బాంబులను, ఫిరంగి గుండ్లను వర్షించి శిథిలము చేయుచున్నవి. 9 వ తేదీన రెండు శత్రు “సబ్” నౌకలు బెంహజీ రేవును సమీపించుచుండగా ముంచి వేయబడెను. 10, 12, 13 వ తేదీలలో గూడ బ్రిటిషు నౌకలు బెంహజీ రేవువై గుండ్లవర్షం కురిపించాయి. బెనినానా, డెర్నా రేవులలో బ్రిటిషు విమానములు వేసిన బాంబులవలన చాల భాగం ధ్వంసం చేయబడినది.

అబిసీనియాయందు బ్రిటిషు సైన్యములు, ఇంకను అచటచట మిగిలియున్న ఇటాలియను సైన్యములను వెంటాడి పట్టుకొనుచున్నవి. అబిసీనియా యందంతటను అక్కడక్కడ యింకను 30 లేక 38 వేల సైన్యము మాత్రమే యుండునని రెక్కించబడెను. వీనిలో అధిక భాగము అంబాలలో అను కొండ దుర్గమువద్దనున్నది. ఉత్తర దిశగా వచ్చుచున్న భారతీయ సైన్యములు, 10 వ తేదీన అంబాలలోకి 15 మైళ్ల దూరమున వున్న రెండు ముఖ్యమగు దుర్గములను ఆక్రమించెను. 150 మంది ఇటాలియనులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనిరి. బ్రిటిషు విమానములు, ఆకాశము నుండి అంబాల ప్రాంతమువై దాడి సాగించి ఇటాలియను నిలయములవైన బాంబుల వర్షించి వెల్లా వెదరు చేయుచు, క్రింది సైన్యములకు చాల తోడ్పడుచున్నవి. బ్రిటిషు సైన్యాలు 14 వ తేదీకి ఉత్తరాన్నుండి, దక్షిణాన్నుండిగూడ, అంబాలలోని చాల సమీపించాయి.

అబిసీనియా చక్రవర్తియగు హాయిల్ సెలాసేగారు తన రాజధానియగు అడిస్ అబాబాను ప్రవేశించి, తిరిగి తన సింహాసనమును అధిష్టించిరి.

మధ్యధరాసముద్రమందలి బ్రిటిషు నౌకానిలయ మగు మాల్టా దీవివైనను, సూయజ్ కాలువ రేవు వైనను, జర్మను విమానము రెదిర్చి బాంబులు వేయుచున్నవి. 7 వ తేదీన సూయజ్ వై జరిగిన విమాన దాడిలో ప్రభుత్వ రైల్వేలకు, టెలిగ్రాము నిర్మాణములకు, టెలిఫోనులకు కొంత నష్టము గలిగెనని ఈజిప్టు అధికారులు ప్రకటించిరి. కాని ప్రాణ నష్టము మాత్రము గలుగలేదని చెలిపిరి. యుర్రసముద్రంలో ఉత్తర భాగాన, సూయజ్ కాలువలోను నౌకలు ప్రయాణం చేయుట ప్రమాదకరమని జర్మనులు 14 వ తేదీన ప్రకటించారు.

శుక్రవారమునాడు మాల్టా దీవి హార్బరువైన చాల శత్రు విమానములు దాడివచ్చెను. వానిలో మూడు విమానములు పడగొట్టి బడెను. 12 వ తేదీన గూడ పెద్ద దాడియే జరిగెను. కాని నష్టం ఎక్కువ కలుగలేదు. గత 11 నెలలలో మాల్టావై ఇది 600 వ దాడి.

టర్కీ, ఈరాక్, ఈరాన్.

ఈరాకులో బ్రిటిషు సైన్యాలు అన్ని ప్రాంతాలలోను, తిరుగబాటుదారులను అణచివేస్తున్నాయి. అచట న్యాయ సమ్మతమగు ప్రభుత్వమును తొలగించి ప్రధాన మంత్రియైన రషీదు అలీగారికి, రాజధానియగు బాగ్దాదులోనే 7 వ తేదీన ప్రజలు ప్రతిహతాత్మాటాలు చేసినట్లును, అతడచటనుండి వెడలిపోయినట్లును ఈజిప్టునుండి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. రషీదు అలీగారి మంత్రివర్గంలో దేశరక్షణశాఖ మంత్రియగు షాకత్ గారు 8 వ తేదీన అంగోరావచ్చి, అచట టర్కీ ప్రధాన మంత్రితోను, విదేశాంగమంత్రితోను సంప్రదింపులు సాగించాడు. బ్రిటనుకు ఈరాకుకు రాజీ కుదుర్చవలసిన ధని అతడు టర్కీని కోరాడు. టర్కీ, ఈజిప్టు ప్రభుత్వ

ములు మధ్యవర్తిత్వం వహించి రాజీ చేస్తామని అన్నాయి. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు నిరాకరించి, హబ్బనియా ప్రాంతాలనుండి ఈరాకు నైన్యాలను మరల్చుకుపోతేగాని తాము రాజీ విషయం మాటలాడమనీ, అప్పుడైనా తమ యొడింబడిక హక్కులను యేమాత్రం వదలమనీ తెలియ జేశారు. అందుచే రాజీ ప్రయత్నాలు భగ్నమైనవి. 7 వ తేదీన బ్రిటిషు విమానాలు బాద్వాడువద్దనున్న శత్రువిమానాశ్రయముమీద బాంబులువేసి శిథిలం చేశాయి. 4 వ తేదీ హబ్బనియావద్ద పోరాటంలో శత్రువులనుండి 6 ఫిరంగులను 400 ఖైదీలను బ్రిటిషు పటాలాలు పట్టుకున్నాయి. బ్రిటిషు నైన్యాలు 9 వ తేదీన రట్నా ఆనే పట్టణమందలి విమానాశ్రయాన్ని బ్రిటిషు వైమానికులు తిరిగి ఆక్రమించుకున్నారు. ఆ మరునాడు రట్నా కోటగూడ బ్రిటిషు నైన్యాల స్వాధీనమైనది. హబ్బనియావద్దనున్న తిరుగబాటుదారుల నైన్యాలు 10 వ తేదీన వెనుకకు తరిమివేయబడెను. 11 వ తేదీన బ్రిటిషు విమానాలు శత్రు నైనిక శిలిరాలమీద విమానాశ్రయాలమీద బాంబులు వేశాయి. తరువాత బాస్రాలాను బాద్వాడు ప్రాంతంలోను హబ్బనియాలోనుగూడ ప్రశాంతంగానే వుంది. బ్రిటిషు విమానాలు శత్రుల వెడకి బాంబులు వేస్తున్నాయి.

ఈరాక్ ప్రభుత్వాధికారులు, హెడ్డాజు రాజగు ఇబ్న్ సాద్ గారు గూడ తిరుగబాటుదారుల నాయకుడగు రషీదు అలీగారికి ఆశ్రయమిచ్చుటకు నిరాకరించిరి.

రష్యా సోవియటు ప్రభుత్వంవారు ఈరాకుతో రాజకీయ రాయబార సంబంధములను నెలకొల్పుకొనుటకు అంగీకరించినటుల 11 వ తేదీన రష్యాలో ప్రకటింపబడింది. ఆ మరునాడే రషీదు అలీగారి ప్రభుత్వం ఇతర దేశాలచే ప్రేరేపింపబడినదని మాస్కో రేడియో ఖండించింది. దీనిని బట్టి రాయబార సంబంధాలేర్పరుచుకొను నిర్ణయం ఈరాకు యెడల అనుకూలభావం కనుపడుచుటకుద్దేశింపబడినది గాదని తెలియవచ్చును.

టర్కీ మంత్రివర్గం 9 వ తేదీన సమావేశమై ఈరాకు సమస్యను చర్చించింది. కాని ఏ నిర్ణయం ప్రకటింపలేదు. టర్కీయందలి జర్మను రాయబారియగు వాక్ బేజ్ గారు మూడు వారములుగా బర్లిన్ నగరమందుండి 12 వ తేదీన అంకారాకు తిరిగి వచ్చెను. ఇతడు టర్కీకి జర్మను షరతులను వెంట తీసుకొనివచ్చెనని అనుకొనుచున్నాడు. టర్కీ అధ్యక్షుడు ఇనూనూగారు పశ్చిమ ఫరికాద్దు దుర్గముల పరీక్షించి 9 వ తేదీని రాజధానికి తిరిగి వచ్చెను.

ఈరాక్ లోకి జర్మను విజెంటులు విధివిగా వచ్చి చేరుచున్నారను ఆరోపణలు పూర్తికా శాసనసభలని ఈరాకు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

విషీ

ఫ్రాన్సు ప్రధానియగు అడ్మిరల్ దార్లెగారు జర్మను అధికారులతో చేసుకున్న ఒడంబడికలో, జర్మనుల తాపగబడిన సౌకర్యాలను గురించిన షరతులు రహస్యంగా వుండుటను. ఫ్రాన్సు అధికారులు తమ దేశంలో ఆయాధాలను తయారు చేసి జర్మనీకి సైతచేయుట కంగీకరించిరిని స్వతంత్ర ఫ్రెంచి వార్తా సంఘము ప్రకటించింది. 13 వ తేదీన విషీ మంత్రివర్గం సమావేశమై ఒడంబడికకు వికగ్రీవంగా ఆమోదించారు. ఆ రోజుననే దార్లెగారు బర్లిన్ వెళ్లి. వాక్ రిబ్బ్ ట్రాపు గారి సమక్షంలో పీల్లరుతో మాటలాడిరి. ఉభయదేశాలకుగల సంబంధములను గురించి వారు చర్చించిరి.

ఫ్రాన్సుకు నెలకు రెండేసి నాకల నిండుగ ఆహార పదార్థములను పంపుటకు అమెరికను అధికారు లంగీకరించిరి.

స్వెయిసులోనికి నైన్యాలు పంపుటకుగాను అనాక్రమిత ఫ్రాన్సునందలి పాక్-సార్గోసా రైలుమార్గము నుపయోగించుకొనసీయవలసినదని జర్మనులు ఫ్రాన్సు అధికారులను వత్తిడిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

పోర్చుగీసు దేశమునందలి రేవులలో నాకలలంచుకొనుటకు అనుమతి నొసగవలెనని తమను ఏ ప్రభుత్వమునుగూడ ఇంతవరకు అడిగియుండలేదని పోర్చుగీసు ప్రభుత్వము 8 వ తేదీన ప్రకటించెను. పోర్చుగలును, ఆ జోర్జ్ కేపువర్టీ దీవులను ఆక్కిసు రాజ్యము ఆక్రమించుననియు, దానికి ముందుగానే వానిని ఆంగ్ల-అమెరికాదేశములు ఆక్రమింపవలెననియు యునైటెడు స్టేట్సు సభ్యుడు పెప్పరుగారు గావించిన సూచనకు ప్రత్యుత్తరంగా ఈ ప్రకటన చేయబడెను. ఎవరైన తమ దేశమునైకి వచ్చినయెడల తీవ్రముగ ప్రతిఘటించెదమని పోర్చుగలు అధికారులు ప్రకటించిరి.

స్వెయిసు ప్రభుత్వంవారి నెల 9 వ తేదీన, దేశీయ పరిపాలనా పద్ధతులలో చాల మార్పుల పోర్చుగీ. ప్రతి ప్రాంతమునను పరిపాలనను సాగించుటకుగాను 'సివిలు' గవర్నరులను నియమించిరి. ఫలాంగ్ పక్షపు వార్తా పత్రికలకుగూడ సెన్సార్ షిప్పును వర్తింపజేసి, ఇదివరకు గల మిశ్రహాయింపులను రద్దుచేసిరి. దీనితోపాటు ఫ్రాంకోనే నాని, నైనికనిర్దాణములోగూడ మార్పుల నొనర్చి సంస్కరించెను.

తటస్థ రాష్ట్రాలు (రష్యా-విర్లండు వగైరా).

ఇంతవరకును కమ్యూనిస్టు పక్షపు కార్యదర్శిగ మాత్రమే వున్న స్టాలిను, 8 వ తేదీన, సోవియటు ప్రధానమంత్రి పదవినికూడ తానే వహించెను. మాలటావ్ గారికిమీద ప్రధానిగ నుండరు. విదేశాంగ మంత్రిగ మాత్రమే పని చేసెదరు. రష్యాదేశపు పడమటి సరిహద్దులలో సోవియటు అధికారులు పెద్దపెద్ద నైన్యములను కేంద్రీకరించెయిండి రను వదంతులు పూర్తికా ఆసత్యమని 8 వ తేదీన టాస్ వార్తా సంఘమువారు చెలిపిరి. మాస్కోయం దింతవరకునుగల నాచ్కే, బెల్జియం, యుగోస్లావియా ప్రభుత్వ రాయబారవర్గములను రద్దు చేసేతిమనియు, వారి ప్రభుత్వములు స్వదేశములలో లేవు గనుక, ఆ రాయబార వర్గములను గుర్తించుటకు వీలులేదనియు ప్రకటించిరి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలు.

విండెలు విల్కీగారు 7 వ తేదీన మెయిడ్స్వోన్ స్వేయరు వద్ద నుపన్వసిస్తూ అమెరికను యుద్ధనాకల తైనాతీ యొసగి యుద్ధ సామగ్రిని బ్రిటనుకు చేర్చవలసినదని అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును హెచ్చరించిరి. నాకాదళ శాఖాధికారియగు కర్నలు నాక్సుగారు గూడ పత్రికా విలే ఖరులతో ఆట్టి యభిప్రాయమునే వెల్లుచిరి. ఈ విషయమై రూజ్వెల్లు అధ్యక్షులు 14 వ తేదీన ముఖ్యమగు ప్రకటన గావించడలెను. కాని అది కొన్ని కారాణాంతరములచే వాయిదా వేయబడెను. అమెరికా కొలది రోజులలోనే సంగ్రామమున దిగునని 'పాప్ డిరోమా' అను ఇటాలియను పత్రిక వ్రాసెను. యేరసముద్ర ప్రాంతములకు (ఈజిప్టు సూయజు) అమెరికా నాకలలో ఆయుధ సామగ్రిని పంపుటకు యునైటెడు స్టేట్సు అధికారులు ఉత్తరువు చేసిరి.

అమెరికా రేవులలోని జర్మనీ, ఇటలీ డెన్నార్కుల నాకలను యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు స్వాధీన మొనర్చుకొని ఉపయోగించుకొన బూనుట అంతర్జాతీయ న్యాయ శాస్త్రమునకు విరుద్ధమని యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వము నకు జర్మను ప్రభుత్వము 9 వ తేదీన అడ్డపణను చెలిపెను. ఈ విధముగ స్వాధీన పరచుకొనబడు అక్కిసు నాకలను,

ప్రతిబంధకు ఆయుధ సామగ్రిని రహిత సదాభిముఖులను రహితా చేయుటకుపయోగింపబడునని ఆధికారులు స్పష్టపరిచిరి.

యన్వైతుడు నైట్సు నాకాదళ మొకటి ప్రస్తుతము భారత సముద్రమున కాపలాకాయుచున్నదనియు, ఇంద్ర సముద్ర మార్గమును కాపాడుట, జర్జనులు స్వయంజాతేభ నాక్ర మించుచో, జర్జనీ జపాను నాకలు కలియకుండ నిరోధించుట—ఈ నాకాదళముయొక్క కర్తవ్యమని స్వయం యుక్త డెయిలీ మిర్రరు వ్రాయుచున్నది.

హారపాద్యం.

జపాను నైన్యాలు, వైనాలో పెద్ద బాడులను ప్రారంభించినవి. వన్సీరాట్టలో యెల్లెగడి ప్రాంతాన వైనా నైన్యాలు చంపియో కర్వతాలలో వున్నాయి. వీనిని తొలగించుట జపానువారి యుద్దేశం. వైన్యల 40 వ నైనికదళ కేంద్రస్థానమగు షాయూకొ అనే పట్టణాన్ని సాగ్సీ నం చేసుకున్నామని 11 వ తేదీన జపానీయులు ప్రకటించారు. 12 వ తేదీన జపాను నైన్యాలు, కాంటన్ నగరానికి ఆగ్నేయంగావున్న పోల్లో, వెయిచో పట్టణను ఆక్రమించినది యు దీనివలన వైనాకు ఆయుధాలు సప్లయిచేసే ముఖ్యమైన త్రోవ కట్టివేయబడిందనియు జపాను ఆధికారులు ప్రకటించిరి. దక్షిణ దిశగా జపానీయులు సాగించు దాడులకు ఫారోసా తేభ కేంద్రంగా వుంటుందని ఫారోసా గవర్నరు అడ్మిరల్ వియోషిగారు ప్రకటించిరి.

పనినుండి విరమించుకొనుచున్న వైనాలోని యన్వైతుడి నైట్సు రాయబారి గౌరవార్థం మంకింగునందొసగబడిన విండులో, కాంగ్ కై షిగారు ప్రసంగిస్తూ “వైనాకు జబ్బు, ఆయుధాలు సప్లయిచేస్తే చాలు. జపాను పనిని వైనా మాయకుంటుంది. ఇతరులు జపానుకోసం నైన్యాలు పంపనక్కర్లేదు. నాకాదళాలను పంపనక్కర్లేదు” అని అన్నాడు.

రష్యానుండి యొక్కవ సైన్యలకోసం, జర్జనీ, రష్యాలు—ఆసియాఖండంలో స్థానియుద్ధాలు ఇట్లు ప్రకారం ఆక్రమించుకోవచ్చునని ఒకంబడిక చేసుకుంటే, జపాను చేతులు

ముడుముడిని మూసే. హార్వీనియండ్డు అని జపాను వైనిక బద్దల ప్రక్రియగు “కామిక్” కావ్యమింది.

సంయామక ఇంజనీర్వైనాలకు సంధియుజంబడికవైన, ఉభయపక్షాల ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను ఈ నెల 8 వ తేదీన, టోక్యో ను సగిరంలో సంతకములు చేసిరి. దీనితోవాటు ఆ యుద్ధయ ప్రభుత్వాలు, తాము కలసిగాని వేగ్గరుగాని ఇతరులతో, జపానుకు సప్లకరంగావుండే యుడంబడికలను గావించు కొనమని డెలుప్రమా నాగ్నావ పత్రాలను వ్రాసి ఇచ్చారు.

నాకా సప్తాలు.

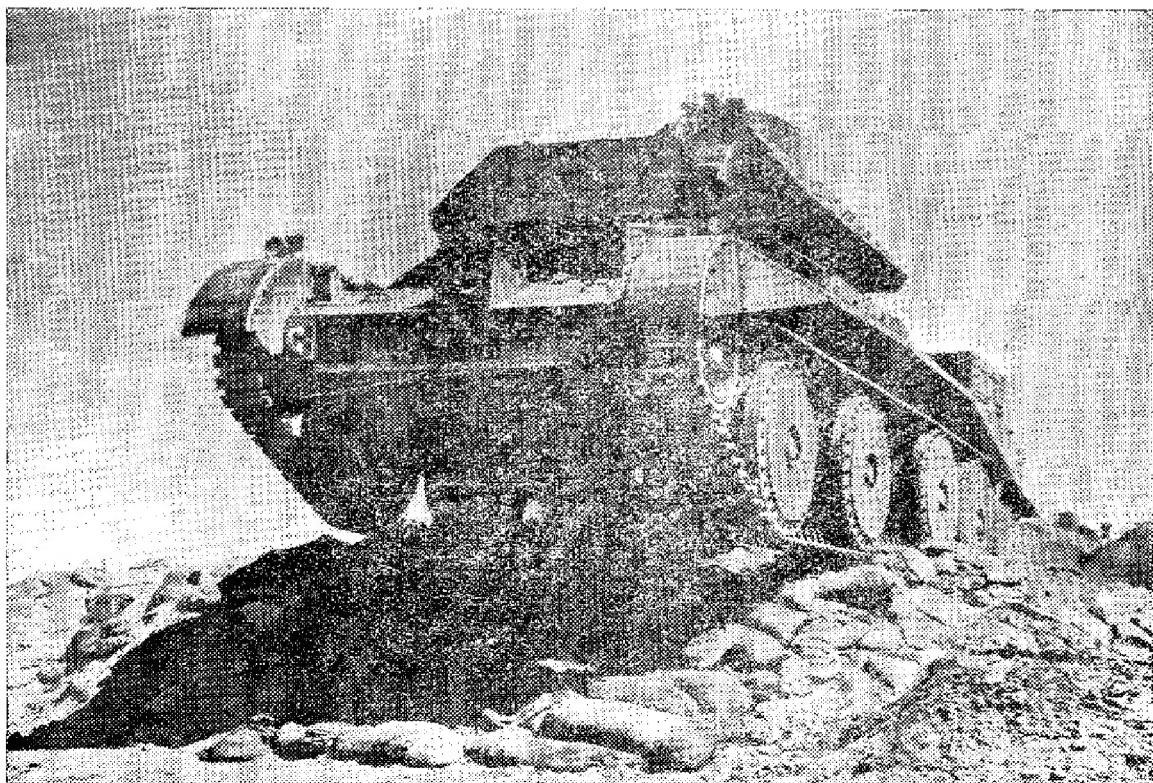
విపిలు కలలో మిత్రమండలివారి తాలూకు 4,88,124 టన్నుల పరిమాణంకల 106 వ రక నాకలు ముంచివేయబడెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు 9 వ తేదీన ప్రకటించారు. వీనిలో బ్రిటిషువారిది 60 నాకలు. వాని పరిమాణం 2,93,089 టన్నులు. ఇతర దేశాలది 43 నాకలు. వాని పరిమాణం 1,89,473 టన్నులు. తటస్థ దేశాలది 3 నాకలు. వాని పరిమాణం 5,562 టన్నులు.

గత 6 వారాలలోను 600,000 టన్నుల పరిమాణంకల శత్రు నాకలు ముంచివేయబడెను.

హిందూ మహాసముద్రంలో తిరుగుచు వ రక నాకలను ముంచివేయచున్న ఒక జర్జను నాక 9 వ తేదీన ముంచివేయబడినది. ఆ నాక మొదటిలో వ రక నాకగా వుండేది. తరువాత యుద్ధ నాకగా మార్చి ఆయుధాలు ఆమర్చిరి. దానిలో సుమారు 300 సిబ్బంది వుండవచ్చు. వారిలో 50 జర్జనులు కాపాడబడిరి. ఈ నాకను ముంచిన బ్రిటిషు యుద్ధ నాక పేరు “కానిక్-వాల”.

హిందూ మహాసముద్రంలో, జర్జను సాయధ నాకకు సప్తాలు అంటించుచున్న కోబర్లు అనే జర్జను నాకను, దానిచే పట్టుకొనబడిన కెట్టి ఆనే నార్వేదేశపు నూనెనాకను, లియండ్లరు అనే వెరుగల న్యూజీలాండు యుద్ధ నాక అడ్డగించి ముంచివేసింది. ఆ నాకలలోని సిబ్బందిని సురక్షితం గానే కాపాడారు.

మిక్కిలి వేగముగాపోవు బ్రిటిషు “గ్రూయిజరు” ట్రాంకు

ఈ ట్రాంకులిఫర్ను వందల కోలది తయారగుచున్నది.

ఇరాకు రాజ్యం.

ఇండియాకు రక్షణ ఋరుజువంటిది.

ఇప్పటి ఇరాకు రాజ్యము గత యుద్ధానంతరం మోసలు, బాగ్దాదు, బాస్రా అను మూడు టర్కిష్ రాష్ట్రాలు చేర్చి యేర్పరుపబడింది. బ్రిటనుయొక్క మాండేటు రాజ్యంగా పరిపాలించబడుచుండెను. అదివరకు మెసపటోమియా అనబడుచుండెను. దీని విస్తీర్ణము 116,000 చ.మైళ్ళు; జనసంఖ్య. 3,500,000. బాగ్దాద్ దీని ముఖ్యపట్నం. బాస్రా యనునది ముఖ్య రేవు స్థలం. ఇది పెర్షియా గల్ఫునకు 70 మైళ్ళ దూరమున యీశ్రవణి నదీ తీరాన గలదు. చమురు గనులు ఎక్కువగనుండి, తూర్పు దేశాలకు మార్గమధ్యమున ఉండుటచే, అక్ష రాజ్యాలకు దానిపై ఆశ గల్గి ఆ దేశంలో చిక్కులు కలుగజేయ ప్రారంభించిరి.

టర్కిష్ సామ్రాజ్యము 1911 వ సం॥ నుండి గతయుద్ధ ప్రారంభంవరకు దీని దశయందుండెను. అరబ్బుల జాతీయోధిమానము ప్రజ్వలించి తిరుగుబాటు చేయుచుండిరి. 1914 వ సం॥ లో యుద్ధం ప్రారంభంకాగానే, బ్రిటిష్ రాజకీయ ప్రతినిధి అరబ్బు జాతులకు ఒక ప్రకటన గావించెను. యుద్ధంలోనికి జర్జనీ ప్రోత్సాహంవలన టర్కి దిగిందనియు, అరబ్బు రాజులకు, వారి మతమునకు ప్రతికూలవర్తలేవి చేయక, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం రక్షణ యొసంగుననియు ప్రకటించెను.

ఈ యుద్ధం తురుష్కు మతమునకు కవిత్రమయిన యుద్ధ మను టర్కి ప్రభుత్వ ప్రకటనను ఎవ్వరు నమ్మలేదు. బాస్రా నగరమును టర్కి ఆధికారులు 1921 వ సం॥ నవంబరులో విడువవలసి వచ్చెను. సర్ కాక్కుగారు బాస్రాను ఆక్రమించి టర్కి రాజ్యమంతరించినదనియు, బ్రిటిష్ వారు మిత్రులుగను, రక్షకులుగను వచ్చిరినియు ప్రకటించిరి. 1917 వ సం॥ లో బాగ్దాదును బ్రిటిష్ వారు ఆక్రమించిరి. ఆపుడు, విదేశీ పరిపాలక వర్గములు అవట స్థాపించబడవనియు అరబ్బుల ఆశయ లీడర్లుబడుననియు ప్రకటించిరి. బ్రిటిష్ నైన్యాల ముందుకుపోయి, యూరప్లోను ఉత్తర భాగమును రామాడి వరకు ఆక్రమించి, 1918 వ సం॥ ఆగ్స్టోబరు సరికి మా నులు ప్రాంతమంతయు వశపరచుకొనిరి.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాంసుల ప్రకటన.

గత యుద్ధానంతరం, మిత్రమండలి ఆక్రమించిన అరబ్బు రాజ్యాలకు చాల ముఖ్యమయిన ప్రకటనను బ్రిటిష్ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములు చేసినవి. “ఇంతకాలం టర్కిచే హింసించ బడుచుండిన ప్రజలను విముక్తి చేసి, దేశీయ ప్రతినిధులుగల పరిపాలక వర్గములను ఏర్పాటుచేయుటే” తమ ఉద్దేశమని జెలిపిరి. సిరియా, మెసపటోమియాలందు దేశీయ ప్రభుత్వములను స్థాపించ ప్రోత్సాహించెదమనిరి. అరబ్బు ప్రజలలో తిరుగుబాటు కలిగెను. ఇండియానుండి నైన్యాలను తెచ్చి అరబ్బుల తిరుగుబాటును అణచవేసిరి. హై కమిషనరు సర్ కాక్కుగారు జాతీయ ప్రభుత్వ స్థాపనకు మొదటి కార్యముగ స్టేటు కౌన్సిలును ఏర్పాటుచేసిరి. దానికి అధ్యక్షుడుగ బాగ్దాదులో నాయకుడగు నకిల్ గారిని నియమించిరి. అన్ని తరగతుల ప్రతినిధులు ఆ సభలోగలరు.

ఫైజలు రాజగుట.

మెక్కా రాజగు హుస్సేనుగారి కుమారుడు ఎమీరు ఫైజులగారిని ఫ్రెంచి ఆధికారులు సిరియా విడచిపోవలెనని ఉత్తరువుచేయగా, అతడు ఇరాకుకువచ్చి రాజుగా నుండగోరెను. ఇరాకు మంత్రివర్గము అతన్ని రాజుగ 1921 వ సం॥ జూలైలో ఎన్నుకొనిరి. కాని ప్రజాప్రతినిధుల సలహా ననుసరించి పరిపాలించవలెనని షరతు విధించిరి. ప్రజలందరుగూడ నూటికి 96 గురు అతడు రాజగుండుట కంగీ

కరించుచు వోటు చేసిరి. మిగిలినవారుమాత్రం బ్రిటిష్ పరిపాలనక్రింద నుండుట కంగీకరించిరి.

ఇంగ్లాండు-ఇరాకు ఒడంబడిక 1922 వ సం॥ ఆగ్స్టోబరులో జరిగెను. ఇది ఇరువదేండ్లవరకు అమలు జరుగునని అంగీకరించబడెను. 1926 వ సంవత్సరములో మరో ఒడంబడిక జరిగెను. దానిప్రకారం 1925 నుండి 25 సంవత్సరాలవరకు యీ సంబంధం కొనసాగుననియు, యీలోగా ఇరాకు జాతీ సమితిలో సభ్యురాలుగ చేర్చుకోబడితే అది తెగిపోవుననియు నిర్ణయించబడెను.

1924 వ సంవత్సరములో ప్రజానియక్త సభ ఒక రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుకొనెను. రెండు శాసన సభలును, పరిమితాధికారముగల రాజుగారి బాధ్యతాయుత పరిపాలనము ఏర్పాటుచేయబడెను. 1927 వ సం॥ డిశంబరులో ఇరాకు స్వపరిపాలనమును ఇంగ్లాండు గుర్తించెను. 1930 వ సంవత్సరములో ఫైజులు రాజు చనిపోగా అతని కుమారుడు ఖజీ రాజయ్యెను. మాండేటు అంతరించి నండున, 1932 వ సం॥ ఆగ్స్టోబరులో ఇరాకు జాతీ సమితిలో సభ్యురాలుగ చేరెను. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం చేకూరినప్పటికినీ, బ్రిటనుతో సంతి షరతుల ప్రకారం బ్రిటిష్ నైన్యం, పోలీసు విమానదళం ఆదేశంలో ఉంటూనేవుంది. ఆధునిక పరికరములతో 28,000 దేశీయ నైన్యం, 10,000 పోలీసుదళం ఆ దేశంలో కలదు. మానులు చమురు గనులు రాయలు డచ్చి స్టాండర్డు ఆయిలు కంపెనీల వశమందున్నవి. వాటిని హైఫా రేవుతో కలుపునట్టి వైపులు గలవు. ఇరాను సరిహద్దుల చేరువనున్న ఖానాకిను చమురు గనులు అంగ్లో-ఇరానియను చమురు కంపెనీ వశమందున్నవి.

ఇరాకులో ఇటీవలి సంఘటనలు.

1939 వ సంవత్సరములో ఖజీ రాజు మోటారు ప్రమాదమున చనిపోయెను. అతని 4 సంవత్సరముల కుమారుడు 2 వ ఫాజులు రాజయ్యెను. అతని మేనమామ ఎమీరు అబ్దుల్లా రాజుతరపున పరిపాలించుచుండెను. హిక్మతు సులేమాను, బకరుసిడికి అను నేనానాయకులు స్వతంత్రించి దేశంలోనున్న రెండు ప్రజాపక్షములను పరిపాలనాధికారమునుండి తొలగించిరి. కాని బకరు సిద్దికిని ఒక సిపాయి హత్యగావించెను. హిక్మతు రాజీనామా నిచ్చుటచే నూరి సయ్యదు పాషాగారు ప్రవాసమునుండి వచ్చి తిరిగి ప్రధాన మంత్రి అయ్యెను. 1939 వ సం॥ సెప్టెంబరులో నేటియుద్ధం ప్రారంభమయినపుడు, ఇంగ్లాండుతో గల ఒడంబడిక ప్రకారం ఇరాకు జర్జనీకి ప్రతికూలంగా ఇంగ్లాండు కక్షమే యుండునట్లు ప్రకటించెను.

నెల రోజుల క్రిందట సయ్యదు రషీదాలి, జాతీయ పక్ష నాయకుడు కొద్దికొద్ది నైన్యాధికారుల సహాయమున వేరొక కుట్రచేసి నిరంకుశాధికారం స్వీకరించెను. రీజెంటు ఎమీరు అబ్దుల్లాను పరదేశాలకు పంపివేసెను. చర్చిలుగారు వెప్పినట్లు యీతడు పట్టు ఆజ్ఞలప్రకారం నడుస్తున్నాడు. బస్రాకు బ్రిటిష్ సేనలను ఒడంబడిక ప్రకారం రానిచ్చి, యివి పోలేగాని క్రొత్త సేనలను రానియనని వారించెను. ఒడంబడిక ప్రకారం ఇరాకులో విమానాశ్రయములను కాపాడుకొనుటకు బ్రిటిష్ సేనలను వాటికి సరకు రవానా లను ఇరాకు ప్రభుత్వం అంగీకరింపక తప్పదు. బ్రిటను అతనిమాట తృప్తికరించి క్రొత్త సేనను దింపునరికి రషీదాలి హబ్బినియా విమానాశ్రయం వద్దనున్న బ్రిటిష్ సేనను చుట్టవేసెను. దానితో యుద్ధం ప్రారంభమయి, యిపుడు బ్రిటిష్ సేనలు విజయం గాంచుచున్నవి.

హావానియా విమానాశ్రయం.

హావానియా బాద్షాదునకు 56 మైళ్ల దూరమునందు ఎడారిలో యుండబట్టి అక్కడ బ్రిటిషు విమానాశ్రయం కట్టితే యెవ్వరికి చిక్కులేదు. దానికి దక్షిణంగా ఒక మైలు దూరమున బాద్షాదు—డమస్కసు మార్గం పోవుచున్నది. హావానియాను యుద్ధము నది వరదలనుండి కాపాడవలసియున్నది. ఇంగ్లాండునుండి ఇండియాకు పోవు విమానాలు, ఈజిప్టు విడచినాక హావానియాలోనే దిగవాలి. ఇటునుండి బాస్రాకు పోతాయి. హావానియా సరస్సు రాయలు విమానాల మకాం స్థలముగటచే ఇంగ్లాండునకు చాల ముఖ్యమయినది.

హావానియాయందున్న బ్రిటిషు నైన్యాలపై రషీదు అలి గుండ్లు వేల్పుట కృతఘ్నతయగును. పాలుపోసిపెంచిన పాము చేయి కరచినట్లయినది. ఇరాకు నైన్యానికి రక్షణయొసంగి, దేశానికి స్వాతంత్ర్యమిచ్చి కాపాడినది ఇంగ్లాండు. ఇంగ్లీషు వారే నీటి మార్గములు, వమురు గనులు అభివృద్ధిచేసి దేశానికి సంపద చేకూర్చిరి. బ్రిటిషు నైన్యాలిపుడా దేశంలో ఉన్నాయంటే, అక్షరాజ్యాలనుండి ఇరాకునకు ప్రమాదం తప్పించుటకే ఉన్నాయి.

ఇండియాకు రక్షణశిబిరం ఇరాకు.

“ఇరాకునకు ముప్పువస్తే ఇండియాకు వచ్చినట్లే” అని ఇండియాలోని నైనికాధికారులనుకొంటున్నారు. ఇండియాకు పడమటి రక్షణ బురుజుగా ఇరాకు ఎంచబడుచున్నది. రషీదాలిని మంచిచేసుకొని శత్రువు ఇరాకులో స్థావర మేర్పరచుకొన గల్గినచో, తరువాత ఇరాను ప్రవేశించుట కష్టంకాదు. ఇరానునుండి బెబాచిస్థానమునకు ఎంతో దూరంలేదు. బాస్రాలో సామ్రాజ్యసేనలు చేరకుండా వారించుటకే ఇరాకులో రషీదు అలి దౌర్జన్యంగా అధికారం స్వీకరించెనని కొందరు నిపుణులు అంటున్నారు.

ఇట్లా జరుగుతుండనే ముందుగతెలిసి బ్రిటిషు సేనలకు ఇరాకులో స్వేచ్ఛావిహారాధికారం ఉండాలని సంధిపరతులలో చేర్చబడెను.

ఇరాకును ఆక్రమించే ఉద్దేశం బ్రిటిషు నైన్యాలకు ఎన్నడులేదని ఇండియాలో నైనికవర్గాలకు తెలియును. కావున సంధిపరతుల ప్రకారం నైన్యాల రవాణాకు సౌకార్యాలు విడియుటకొరకు ఎంత నైన్యం అవసరమో అంతే అచట ఉంచబడును.

హిట్లరు ఉద్దేశాలు.

రషీదాలి, జర్మనీ ఇటలీవారి సహకారంతోనే యీకుట్ర పన్నెననుటకు ఎట్టి సందేహం లేదు. జర్మనులు, ఇటలీ

వారు, యాత్రలవేరిట పరిశోధనలవేరిట టర్కీమీదున్న యీ దేశం వస్తూనేయున్నారు. బ్రిటిషువారి నేత్ర యంతయున్నచో రషీ దాలి జర్మనీకి ముందుగ యెరు పరచియుండును. ఆ అంశనాకు మించిగాని వస్తే వాటి నెదుర్కోవాలని, జర్మనీ నైన్యాలు సహాయం వస్తాయని రషీదాలికి జర్మనీ సూచించెను. కాని సమయానికి జర్మను నైన్యాలు రాలేదు.

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాసినట్లు “ఇరాకు చమురు గనులు మనకు పోవుటవలన అంతశక్త్యం లేదుగాని అవి హిట్లరు చేతికి చిక్కుతే మనకు చాలనష్టం కలుగును. ఇరాకు ద్వారా ఈజిప్టు సూయజులను ఆక్రమించి మనలను మధ్యధరా సముద్రంనుండి తరిమివేయుటకు ఆశక్తులయితిమిస్తున్నాడు. బాల్కనుయధ్ధం ముగిసినందున అటునుండి వందలకొలది విమానాలను ఈజిప్టుపై పంపవచ్చని హిట్లరు ఊహించెను. అలెగ్జాండ్రియా నౌకాదళకేంద్రం పడిపోతేనే, హిట్లరు ఇరాకు చమురుగనులను వశపరచుకొన్న లాభం పొందగలడు; కావున ఈజిప్టు యుద్ధం పైనే అంతా ఆధారపడియుంది.” అని మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాసింది.

టర్కీ వైఖరి.

రషీదాలికి అక్షరాజ్యాల సహాయం ఎక్కువయితే టర్కీ దిగ్బళం ఘట్టిపడును. మట్టు శత్రువులే అవుతారు. అందుచే టర్కీ ప్రభుత్వానికి కొంచెం బెదురుగానే ఉంది. టర్కీలో ఉన్న బ్రిటిషు రాయబారి సర్ నావిబలుగారు టర్కీ విదేశాంగమంత్రి సరా జొగ్లుగారిని యీ వారంలో కలుసుకొని చర్చించిరి. అరబ్బులు మతయుద్ధం జరుపువలసి యున్నదని జర్మనులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాని యీ యుద్ధంలో మతగురువు ఎవ్వరు నాయకత్వం వహించనందునను, టర్కీలేని తురుష్కు మతయుద్ధం యుండదుగావునను, ఎవ్వరు జర్మనీమాట నమ్మడంలేదు. రషీ దాలి చర్య ఇస్లాము మతము లెవ్వరికి నచ్చలేదనుటకు ఇండియాలో ముస్లిము నాయకులగు భాపాలనబాబుగారు, గౌ|| సర్ సికిందరు హయతుఖానుగారు, సర్ మహమ్మదు ఉస్తానుగార్ల ఖండన ప్రకటనలే సాక్షి. అతడు ఓడిపోవక తప్పదు. అతని విహాన దళమును బ్రిటిషు విమానాలు నిరుపయోగం చేసినవి. బ్రిటిషు నైన్యాలు క్రమేణా దేశాన్నంతను వశపరచుకొంటున్నాయి. తిరుగుబాటుదారులకు ఆయుధాలు మందుగుండు చాలవని వారే ప్రకటించిరి. ఇరాకు చిక్కు త్వరలో పరిష్కారమగునని ఇండియా, ఇంగ్లాండులు ధైర్యంగా ఉన్నాయి.

జర్మనీ యుద్ధాన్ని విస్తరింపకోరుట.

రషీయా అమెరికా వైఖరులు.

ఏవనిచేసిన పూర్తిగా చేయాలి లేకుంటే నాశనం కావాలి. అదే నియంతల లక్షణం. హిట్లరు యుద్ధకార్యాన్ని అక్కన్నీకంగా మెరుపువర జరిపిస్తాడు లేకుంటే ప్రమాదం సంభవిస్తుందని. ప్రస్తుతం జర్మనీ యూరోపురాజ్యాన్ని ఆక్రమించింది. కాని చుట్టువున్న ద్వీపాలన్ని—బ్రిటను, ఐర్లాండు, మాల్టా, క్రీటు, సైప్రసు, అలెగ్జాండ్రియా, సూయజు కాల్యలు—బ్రిటిషువారివశమందేయుండి, బ్రిటిషు నౌకాదళంచే రక్షింపబడుతు జర్మనీకి చుట్టు గిరిగిరినట్లున్నవి. ఈ గిరికివెలుపల దూరాన తూర్పునందు సింగపూరు, దక్షిణమున ఆఫ్రికా, పడమరను అమెరికా, బాస్టంగ నున్నవి. అందుచే యీ యుద్ధాన్ని ప్రపంచమంతటికీ వ్యా

పింపజేస్తేగాని జర్మనీ తాననుకున్న విజయం పొందలేదు. యుద్ధం అన్ని దేశాలకు వ్యాపింపజేయడానికి నాజీకృత్యం గూఢకారులను ప్రయోజితులవేరిట అన్ని దేశాలకు పంపి కుట్రలు పన్నుతూవుంటుంది. ఈతంత్రం అందరు ఎరిగినదే. తటస్థంగావున్న స్వీడను,ఫిన్లండు, స్పెయిను, పోర్చుగలులను అక్షరాజ్యాల ఒడంబడికలో చేరమని కోరుచున్నది. టర్కీని నిరాక్రమణ ఒడంబడిక చేసుకోమని కోరుచున్నది. రషీయాను ఎక్కువగ సహాయంచేయమని బుజ్జగిస్తున్నది. ఈజిప్టును బెదిరిస్తున్నది. ఇరాకులో రషీదాలిని తిరుగుబాటునకు ప్రోత్సహించింది.

రషియా యీ తంత్రానికి లొంగుతుందా? అదివరకు ఒడంబడిక ప్రకారం రషియా జర్మనీకి సరకు ఫలసాయములు సప్లయ చేయలేదని, వేరొక వినియోగకరమైన ఒడంబడిక చేసుకొని (అంటే సరకునకు సరకే యిప్పుకొను యెచ్చాటు) అరుపుపుచ్చుకొను ఉద్దేశంతో జర్మనీ రాజకీయ వర్తక దోష్టగులు ప్రస్తుతం మాస్కో నగరానికి పోయియున్నారు. రషియాలో ఎక్కువ గోధుమ పండునట్టి ఉత్పాదన ప్రాంతాలను వీరైతే వశపరచుకొనుటకు సరిహద్దులలో జర్మనీ సేనలను సిద్ధంచేసింది. రషియామాత్రం ఊరుకుందా! జర్మనీ సరిహద్దులలో పోలండు-ఉక్రెయిన్-ఇర్వానియా ప్రాంతాలలో నైస్యం యెక్కువ చేసి, లడా యికి సిద్ధంగా ఉంది. పరిపాలకవర్గ అభ్యక్షుడు అంటే ప్రధానిగావున్న మాల్టాపును, అపదవినుండి తొలగించి రషియా నియంతృత్వాలను తానే ప్రధానివని గూడ తీసుకున్నాడు. వెనుక తిట్టికాపు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాలతో త్రెండుకొని జర్మనీతో సఖ్యతగ నుండకోరినందున ఆతన్ని విదేశాంగమంత్రివదవినుండి తొలగించెను. ఇప్పుడు మాల్టాపుగూడ అట్టి అభిప్రాయాలు కలిగియున్నందున అతని అధికారం తగ్గించి స్థానికుల స్వంతంగా వాద్యత వహించెను. స్థానికుల తొందరపడేమనిషికాదు. జర్మనీ ఒత్తిడి ఎక్కువైతేమాత్రం అప్పుడు యుద్ధంలో దిగుతాడు. అంత వరకు ఎట్టి ఖచితమయిన విధానం ప్రకటించడు. అంతేకాక అమెరికా యుద్ధంలో దిగబోతున్నది కనుక జర్మనీ దృష్టి అటు మరలుతుంది. అందుచే రషియా తొందరపడి తాట పట్టం విడువ నవసరంలేదని స్థానికుల తలంచెయ్యండవచ్చును.

అమెరికా వైఖరి యెట్లుందో చూద్దాం. అభ్యక్షుడు రూజువెల్టు వికార్యం నిశ్చయించినా ముందుగా ప్రజాభిప్రాయం అందుకు అనుకూలంగా మారేవరకు వేచియుండి తన విధానం ప్రకటించును. ముఖ్యమగు ప్రకటనలు కొన్ని గావించి ప్రజాభిప్రాయం అందు కనుకూలంగా పెరగనిచ్చి తరువాత కార్యవిధానం నిర్ణయించును. ఈలోగా పని సాగి పోతుంటుంది.

అభ్యక్ష స్థానానికి పోటీచేసిన వెండలు విల్కింగారు, ఇంగ్లాండుకి యుద్ధ సామగ్రి అందజేయు పూర్తి అమెరికాను వహించి సముద్ర మార్గాలను భద్రపరచుకోవాలనిన్ని తాము తయారు చేయగల నౌకలన్ని యివ్వాలని సూచించేరు. దౌష్ట్యం జరుపుచున్న శక్తుల అమెరికా సైన్యం ఓడించాలని నౌకాదళ మంత్రి కర్నలు నాక్కుగారు ప్రకటించిరి. తరువాత అమెరికా రక్షణ సంఘంవారు ప్రభుత్వంవద్దకు రాయబారమంపి బ్రిటిషువారికి సహాయంగా వంపు సామగ్రి కావలూకాయుటకు అమెరికా నౌకాదళం విమానదళం వంటి అవసరమైతే జర్మనీతో రాజకీయసంబంధం త్రెంచుకోవాలని సూచించెను. ఎర్రసముద్రవరకు నౌకలు సురక్షితంగా పోవుటకు హింజూ మహాసముద్రంలో కావలూకబిర మొకటి అమెరికా యెచ్చాటు చేయదలచెను. బ్రిటిషుకుపాడు సరకునకు కావలూక పోవుచున్నప్పుడు వెంటనున్న అమెరికా యుద్ధ నౌకలు అవి మునిగిపోతువుంటే చూస్తూ ఊరుకుంటాయా; గుండ్లు వేల్చి యుద్ధానికి దిగుతాయి. అటువంటి కావలూకే వంపుటకు అధికారులంతా యిట్టవడి వాహుటంగావెప్పేరు. కాని ప్రభుత్వ నిర్ణయం యింకా బయటపడలేదు. ఆ ప్రకారమే నిర్ణయింతురనుటకు సందియంలేదు. అభ్యక్షుడు రూజువెల్టుగారు 14 వ లేదని యీ విషయం ప్రకటిస్తామనిరి. కాని యింకా సమయం రాలేదని కాబోలును 27 వ లేదని వాయిదావేసిరి. ఈలోపల సరకు ఉత్పత్తి విపరీతంగా పెరుగుచున్నది. 1,700 పాసుల బాంబులు యూయగల "వెంజెస్సు" అను క్రొత్తరకం విమానాలు తయారు చేస్తున్నారు. ఇవి ప్రపంచాన్నంతా దిగ్భ్రమ వెందించగలవు. ఈ విషయం తెలిసే 4 వ లేదని పట్టురు తన కా సనసభలో ఉపన్యసిస్తూ జర్మను ఆయుధ ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేయాలని ప్రోత్సహించెను. జర్మనులు బుద్ధిపూర్వకంగా నిర్మించుకొన్న యూరోపు బందిఖానానుండి బయటకువచ్చి పట్టుబడకతప్పదు. ఈ వేసంగి ప్రమాదం గడచి, అమెరికానుండి నౌకలు, టాంకులు, విమానాలు, ఫిరంగులువచ్చి చేరేవరకు బ్రిటిషు దాని మిత్రవర్గము పోరుసాగిండుచు చివరకు విజయము తప్పక బడయగలవు.

అమెరికా యుద్ధ మంత్రి ప్రకటన.

ఇంగ్లాండుకి పూర్తిగా తోడ్పడి గలిపించడం అమెరికా రక్షణకే అవసరం.

అమెరికా యుద్ధమంత్రియగు స్ట్రెస్సనుగారు గత వారంలో తమ దేశీయులందరిని యెక్కువ త్యాగములకు సిద్ధపడమని హెచ్చరించుచు, యీ యుద్ధంలో తమదేశం పాల్గొని ఇంగ్లాండు ఓడించబడకుండ చూచుట, తమదేశ శ్రేయమునకే ఎక్కువ అవసరమని సకారణంగా రుజువుచేసిరి. పాట్లరు దుష్టప్రయత్నాలను వీరు యిప్పుడు యుద్ధంలోచేసిన దేశాల మంత్రులకంటే యెక్కువ తీవ్రంగా నిరసించిరి. నాజీ ముప్పునుండి తప్పించుకొనుటకు అమెరికా ప్రజలు ఎక్కువ త్యాగాలకు సిద్ధపడవలెనని హెచ్చరించిరి. యుద్ధ మంత్రియే యిట్లు ప్రకటించినందున అమెరికా ప్రజలలో గొప్ప సంచలనము కలిగియుండును. స్ట్రెస్సనుగారు యీ రీతిగా వల్చిరి :-

"ప్రపంచమంతా గొప్ప ప్రమాదమునకు లోనగుచున్నందున మన దేశరక్షణకు మనమంతా తీవ్రమగు కృషి చేయాలి." ఈ ప్రమాదం నాజీ జర్మనీవలన వచ్చినదని తెల్పుచు జర్మనీలో పాట్లరువర్గంవారు అధికారం వహించిన కొద్దికాలంలోనే బిరు శతాబ్దముల వెనుకటి కనిస్థితులు ప్రపంచమంతట తెచ్చిపెట్టినది. జర్మనీలో నిర్బంధ సేవ, నైసిక శిక్షణ ప్రారంభించి అన్యదేశాక్రమణకు గడంగి,

యిప్పటికి 18 రాజ్యాలును వశపరచుకొని నిరంకుశంగా పరిపాలిస్తున్నారు. పాశ్చాత్య నాగరికతను యూరోపులో మంటగలిపిరి. తాము అధికారులుగనుండి యితర దేశాల వారంతా బాసలుగా ఉండు సూతన ప్రపంచ వ్యవస్థను నాజీలు స్థాపించదలచిరి. మానవ హక్కులు, దేశాల హక్కులు, అంతర్జాతీయ న్యాయం, యివన్ని రూపుమాపిరి. చట్టసమ్మతమగు పరిపాలనకు బదులు రహస్యపు పోలీసు పరిపాలన స్థాపించిరి.

అమెరికాకు ముప్పు.

"నాజీ ఏజెంటులు అమెరికా ఖండమునకు వచ్చి దక్షిణ స్వతంత్ర రాష్ట్రాలలో విమాన మార్గాలు ఏర్పరచుకుని సెనామా కాల్యవరకు ప్రాకుచున్నారు. అమెరికాలోని బ్రేజిలు తీరమునకు దుముకుటకై అట్లాంటిక్ సముద్రం అవతలి ఒడ్డున కొంత ప్రదేశం వశపరచుకొనుచున్నారు. మన ప్రజలలో నాజీ ప్రచారకులు మంచి ప్రచారం చేస్తున్నారు. పాట్లరు తన అన్యాయపుచర్యలను అమెరికాలోగూడ సాగించాలని చూస్తున్నాడు.

"అట్లాంటిక్ ఉత్తరభాగాలనుండి అమెరికాకు ఎటువంటి ముప్పు రాకుండ బ్రిటిషు దీవులు కాపాడుచున్నవి. అట్లాం

టికు సముద్రంపై బ్రిటిషు నౌకాదళం అధికారం వహించి యున్నందున మనం భద్రంగా యున్నాము. ఆ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమే దిగ్బంధంవల్లనో, శత్రుదాడివల్లనో పడిపోలే మనకు బ్రిటిషు నౌకాదళరక్షణ యుండదు. బ్రిటిషుదీవులే పడిపోలే ఆచటి నౌకాదళ కేంద్రాలు రేవులు శత్రువుల వశమయి, మన దేశ నౌకాదళం శక్తికి జర్జనీ శక్తి ఆరేడురెట్లు అధిక మవుతుంది. అప్పుడు మన నౌకాదళం పడమటి ఆర్థికపంపాన్ని కాపాడజాలదు. పదినెలల క్రిందనే మనం విమానవాహి రక్షణ కేంద్రాలు, నైనికశిబిరాలు కట్ట ప్రారంభించితిమి. ఇప్పుడుగాని ఆమెరికా నౌకాదళము ఇంగ్లాండుకి అంద జేయదలచిన మందుగుండు ఆయుధాలు సురక్షితంగా చేర్చగల్గినచో, ఆమెరికానే రక్షించుకొన్న వారమగుదుము. మన నౌకల సహాయం బ్రిటిషువారి నౌకాదళం పడిపోయే

వరకు అందజేయకపోతే, యీ అవసాన సమయం మించి పోతే, యికముందు మన నౌకాదళం ఎందుకూ పనికిరాదు. మనంపంపే సరకు అట్లాంటికు సముద్రంలో మునిగిపోతూ ఉంటే చూస్తూ వూరుకుంటామా? గత యుద్ధంలో సముద్రాల స్వాతంత్ర్యం భంగమయినపుడే అధ్యక్షుడు ఖల్సను యుద్ధంలోదిగెను. ఆమెరికాను రక్షించుటకు అవసరమయితే ప్రాణాలు త్యజించుటకుగూడ సిద్ధపడితేగాని, అమెరికా రక్షింపబడదు."

ఆని యుద్ధమృతియే ప్రజలను హెచ్చరిస్తున్నపుడు, అధ్యక్షుడు రూజువెల్టు అభిప్రాయంకూడా యిలాగే ఉన్నపుడు, యింకా ఆమెరికా యుద్ధంలో చేరకుండా దీర్ఘకాలం వేచియుండునని ఎవరనుకోగలరు?

హిట్లరు ప్రధానబంటు హెర్ హెన్ ఇంగ్లాండు చేరుట.

యుద్ధంలో "విచిత్ర శరణాగతి" ఘట్టం.

హిట్లరు తానువస్తే తరువాత గోరింగు ఆ తరువాత హెర్ హెన్ జర్జనీ నాయకులగ ఉంటారని యిదివరకు ప్రకటించెను. ఆ హెర్ హెన్ గారే యిప్పుడు ఇంగ్లాండునకు వచ్చి శరణుజొచ్చెను. ఈతడు హిట్లరుకి నమ్మినబంటు. అన్ని దేశాలకు హిట్లరు తరఫున రాయబారిగ యీతడు పోవుచుండెను. ఇతనియందున్నంత నమ్మకం యింకెవ్వరిలోను హిట్లరుకిలేదు. అట్టి యీతడు 10 వ తేది రాత్రి ఒంటరిగ విమానంలో 800 మైళ్లు ఎగిరివచ్చి స్కాటులండులో ఒక మిత్రుని యింటికి మైలు దూరంలో గాలి గుమ్మటంలో దిగెను. ఈతడు జర్జనీనుండి పారిపోవుటకు కారణమేమిటి? జర్జనులు యిందుకనేక ఆబద్ధాల సృష్టించి రేడియో ద్వారా చెప్పుచున్నారు. అతనికి పిచ్చి ఎత్తందని ఏదో భ్రమలోపడి అనేక జోతివ్యము, సమ్మోహన సాధనములను అభ్యసించుచుండెననియు అందుకే అతనికి అధికార బాధ్యతలను తగ్గించబడినవనియు చెప్పిరి. అతడు విడచిపెట్టిన కాగితాలనుబట్టి,తాను స్వయంగాపోయి ఇంగ్లాండు-జర్జనీ

లకుసంధి చేయగలనను అశకూడాకలిగియుండెనని తెలుస్తున్నా దన్నారు. ఇవన్ని జర్జనుల వివరితపు ఊహలు. వెంటా ఒక దేశపటుం తెచ్చుకొని అందులో మార్గం గుర్తుపెట్టుకొని దిగాలనుకున్నచోటికి సరిగా మైలుదూరంలో దిగిన అతడికి పిచ్చేమిటి. నిజమేమై ఉంటుందంటే, హిట్లరుకి అతనికి అభిప్రాయ భేదాలువచ్చి యింక ఆ దేశంలోవుంటే చావు తప్పదని భయపడివచ్చేడు. అతని పలాయనంవలన హిట్లరు కార్యక్రమంలో ఏమి మార్పుండదని జర్జనులు ప్రకటించినా అతడేమి రహస్యాలు శత్రువులకు బయలుపడతాడో అనే భయంవారికి లేకపోలేదు. డఫ్ హాపరు బ్రిటిషు మంత్రి తెలిపినట్లు హిట్లరు ప్రాణన్నే హితుడు కుడిభజంపంటివాడు ప్రాణాలకు తెగించి అదార్భాగ్యదేశాన్ని విడచి స్వతంత్ర దేశానికి రావడంలో ఏదో విశేషం లేకపోదు. అతడిపుడు ఇంగ్లాండులో డ్రేమంగా ఉన్నాడు. అతని పలాయనాన్ని వారించలేకపోయినవారు జర్జనీలో ఉరితీయబడుచున్నారు.

అబిసీనియా చక్రవర్తి-ధర్మిలు సందేశములు.

మొదట పదత్యుతుడైన రాజు మున్ముందు పట్టాభిషిక్తుడయ్యెను.

అబిసీనియా చక్రవర్తియగు హెయిలి శలాషిగారు తిరిగి తన అడిమిఅబాబా నగరమున రాజ్యాభిషిక్తుడయిన పిదప బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిలుగారికి కృతజ్ఞతదెల్పుచు, తమ దేశ బానిసత్వ విముక్తికి తోడ్పడిన సామ్రాజ్య నైష్యములన్నింటిని ప్రశంసించుచు తమ కృతజ్ఞత ఆయా నేనానాయకులకు తెలుపపలసినదిగా చర్చిలుగారిని కోరిరి. బ్రిటిషువారి విజయమునకు అబిసీనియా సేనలు యికముందుగూడ తోడ్పడగలవనిరి. చర్చిలుగారిట్లు బదులు సందేశమంపిరి :—

"మీ సామ్రాజ్య ముఖ్యపట్నమునందు మీకొసంగబడిన స్వాగతమునకు బ్రిటిషు జాతియు సామ్రాజ్యమును మిగుల సంతసించుచున్నవి. సింహాసనమునుండి తరి మీవేయబడి ఇప్పుడు జయప్రదంగా సింహాసనమును తిరిగి అధిష్టించిన ప్రథమ పాలకులమీరే. దుష్టశక్తులు తరిమివేయబడిన పిదప మీ రాజ్యంలో శాస్త్రతంగా శాంతి సంపదలు చేహరగలవని బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు ఆశిస్తున్నారు."

హవల్దారు గణపతి రాం.

భారతీయ సైనికులను అబిసీనియా చక్రవర్తి పొగడుటకు కారణం లేకపోలేదు. వారు అనేక ఘన కార్యములుచేసి శార్య ప్రతాపములను జూపియుండినట్లు, ఆ సైన్యంలోని ఒక హిందూ ఉద్యోగి స్వయంగా చూచినవాడు చెప్పెను. తనతోడి సైనికులు శత్రువుల మర ఫిరంగులచే చంపబడుచు తమదాడి ఆరికట్టబడినపుడు, హవల్దారు గణపతి రాంగారు చేతిబాంబులుకొన్ని ఒక ఫిరంగిని చేతపట్టుకొని ముందుకుపోవుడు, శత్రువులు దాగియున్న మరఫిరంగి గోతులవద్దకు చాటుగబోయివారినివంపివారి మర ఫిరంగులు వేలకుండా చేయుచుండెను. ఆ విధంగా యీతడెన్నోసారులు చేసినందుకు ఇండియను ఆర్డరు ఆఫ్ మెరిటు బహుమతి యీతని కొసంగబడెను.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యుద్ధ సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల డైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు పంపుచున్నారు.]